

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996

Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027

Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+

Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690

Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026

Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

OBIECTIVELE CURSULUI

Obiectivele acestui curs sunt structurate pentru a transforma abordarea didactică de la una tradițională, centrată pe transmiterea de informații, la una **inclusivă și centrată pe educabil**, utilizând metode non-formale și instrumente de evaluare flexibile.

1. Obiective cognitive (Ce vor ști participanții):

- **Să definească** principiile învățării experiențiale și modul în care ciclul lui Kolb poate fi aplicat în lecțiile de zi cu zi.
- **Să identifice** mecanismele de funcționare a biasului inconștient (prejudecăți implicite) și impactul acestora asupra relației formator-educabil.
- **Să explice** diferența dintre evaluarea sumativă (clasică) și evaluarea formativă (orientată spre progres).
- **Să recunoască** formele subtile de excluziune (microagresiuni) care pot apărea în mediul școlar.

2. Obiective procedurale (Ce vor putea să facă):

- **Să proiecteze** activități de învățare bazate pe acțiune și reflecție, adaptate nevoilor specifice ale grupului de educabili.
- **Să utilizeze** un limbaj sensibil la diversitate care să prevină etichetarea și să promoveze respectul reciproc.
- **Să aplice** tehnici de gestionare a conflictelor și a microagresiunilor pentru a restabili siguranța psihologică în clasă.
- **Să creeze** instrumente de evaluare flexibile (portofolii, grile de autoevaluare, proiecte creative) care să permită tuturor educabililor să-și demonstreze competențele.
- **Să ofere** feedback constructiv, axat pe soluții și pe pașii următori în învățare.

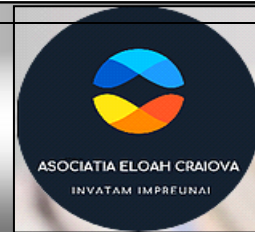

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996

Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027

Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+

Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690

Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026

Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

3. Obiective atitudinale (Cum se va schimba perspectiva)

- **Să conștientizeze** importanța propriei atitudini în crearea unui mediu în care educabilii se simt liberi să se exprime fără teama de judecată.
- **Să adopte** o viziune bazată pe echitate, înțelegând că succesul educațional necesită rute de învățare și evaluare diferite pentru educabili diferiți.
- **Să manifeste** deschidere către auto-reflecție critică asupra propriilor stereotipurile care pot influența deciziile pedagogice.

Rezumatul impactului (The "Why")

La finalul cursului, cadrele didactice vor fi capabile să acționeze ca **facilitatori ai incluziunii**, transformând sala de clasă dintr-un spațiu de competiție într-o comunitate de învățare sigură, unde diversitatea este văzută ca o resursă, nu ca un obstacol.

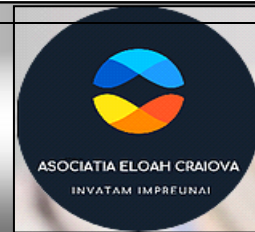

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

CUPRINS

Modulul I: Metodologii non-formale pentru participare activă

1.1. Fundamentele învățării experiențiale

- Ciclul lui Kolb: De la acțiune la conceptualizare.
- Rolul reflexiei în transformarea experienței în cunoaștere.
- Metode practice: Jocul de rol, simularea și studiul de caz.

1.2. Elemente de andragogie aplicate în educația școlară

- Nevoile de învățare ale educabilului modern: Reducibilitate și autonomie.
- Parteneriatul educațional: Formatorul ca facilitator, nu doar ca sursă de informație.

1.3. Pilonul siguranței psihologice

- Definirea conceptului de „Safe Space” în sala de clasă.
- Tehnici de reducere a anxietății de performanță.
- Validarea erorii ca etapă constructivă în învățare.

Modulul II: Comunicare incluzivă și combaterea discriminării

2.1. Anatomia prejudecăților: Biasul inconștient

- Identificarea stereotipurilor.
- Efectul Pygmalion: Cum așteptările formatorului modelează realitatea educabilului.
- Exerciții de conștientizare a propriilor filtre mentale.

2.2. Limbajul care construiește punți

- Terminologia „Person-First”: Respectarea demnității prin cuvinte.

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

- Evitarea etichetării și a limbajului stigmatizant.
- Practici de comunicare asertivă și empatică.

2.3. Gestionarea microagresiunilor și a conflictelor

- Recunoașterea formelor subtile de excludere.
- Strategii de intervenție imediată în cazul comentariilor discriminatorii.
- Restaurarea climatului incluziv după un incident.

Modulul III: Evaluarea echitabilă și feedback-ul adaptat

3.1. Reevaluarea succesului: evaluarea formativă

- Monitorizarea progresului individual vs. standardizarea rigidă.
- Tehnici de evaluare „la cald” în timpul lecției.

3.2. Flexibilitatea instrumentelor de evaluare (Modelul UDL)

- Diversificarea produselor învățării: Portofolii, proiecte multimedia, prezentări orale.
- Adaptarea cerințelor pentru educabilii cu ritmuri și stiluri de învățare diferite.

3.3. Arta feedback-ului constructiv

- Caracteristicile feedback-ului care motivează (specific, oportun, orientat spre acțiune).
- Tehnica „Medalia și misiunea”: Recunoașterea reușitei și trasarea pașilor următori.
- Încurajarea autoevaluării și a evaluării inter-colegi.

Sesiune de încheiere: Planul personal de acțiune

- **Sinteza competențelor dobândite.**
- **Atelier de lucru:** Elaborarea unei secvențe didactice incluzive.
- **Evaluarea cursului și feedback-ul participanților.**

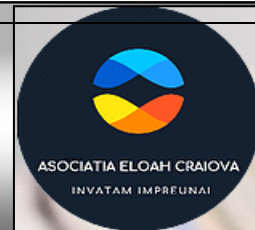

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996

Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027

Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+

Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690

Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026

Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

Resurse Suplimentare incluse în suportul de curs:

- *Glosar de termeni privind diversitatea.*
- *Baza de date cu metode non-formale (Icebreakers, Energizers, Debriefing).*
- *Check-list pentru o oră de curs incluzivă.*

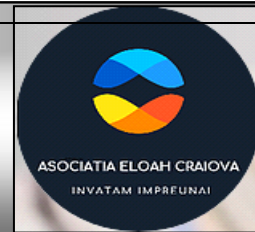

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

Modulul I

Metodologii non-formale pentru participare activă

1.1. Fundamentele învățării experiențiale

Învățarea experiențială nu înseamnă doar „a face ceva”, ci a procesa conștient acea acțiune.

- **Ciclul lui Kolb: De la acțiune la conceptualizare** Învățarea este un proces circular format din patru etape esențiale:
 1. **Experiența concretă:** Educabilul participă la o activitate (joc, experiment, sarcină).
 2. **Observarea reflexivă:** Educabilul se gândește la ce s-a întâmplat („Ce am simțit? Ce am observat?”).
 3. **Conceptualizarea abstractă:** Educabilul trage concluzii și leagă experiența de teorie („Ce înseamnă asta în general?”).
 4. **Experimentarea activă:** Educabilul aplică ce a învățat într-o situație nouă.
- **Rolul reflexiei:** Fără etapa de reflexie, experiența rămâne doar o activitate distractivă. Formatorul trebuie să adreseze întrebări de debriefing: „*Ce a funcționat?*”, „*De ce am eșuat?*”, „*Unde mai putem folosi această strategie?*”.
- **Metode practice:**
 1. **Jocul de rol:** Dezvoltă empatia și inteligența emoțională.
 2. **Simularea:** Permite testarea unor scenarii complexe într-un mediu controlat.
 3. **Studiul de caz:** Conectează teoria de realitatea brută, dezvoltând gândirea critică.

1.2. Elemente de andragogie aplicate în educația școlară

Deși andragogia se referă la educarea adulților, principiile sale (auto-direcționarea și reducibilitatea) sunt tot mai necesare în lucrul cu educabilii moderni (Gen Z și Alpha).

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

- **Nevoile educabilului modern: * Reducabilanță:** „De ce învăț asta?”. Dacă informația nu are aplicabilitate imediată sau logică în lumea lor, implicarea scade.
 - **Autonomie:** Educabilii vor să aibă un cuvânt de spus în *cum* învață (alegerea formatului unui proiect, de exemplu).
- **Parteneriatul educațional:** Formatorul renunță la rolul de „înțelept pe scenă” (Sage on the Stage) și devine „ghid alături de educabil” (Guide on the Side). Facilitatorul nu oferă răspunsuri, ci pune întrebările care conduc la răspuns.

1.3. Pilonul siguranței psihologice

Învățarea nu poate avea loc într-un creier aflat în stare de „alertă” sau defensivă.

- **Conceptul de „Safe Space”:** O clasă în care educabilii simt că pot să-și exprime opiniile, să fie vulnerabili sau să fie diferiți fără teama de a fi ridiculizați de colegi sau sancționați de formator.
- **Tehnici de reducere a anxietății de performanță:**
 - Înlocuirea notării punitive cu feedback-ul constructiv.
 - Folosirea tehnicilor de "ice-breaking" și "energizers" pentru a detensiona atmosfera.
- **Validarea erorii (Cultura Greșelii):** > „Greșeala nu este opusul succesului, ci o componentă a lui.”
În acest model, eroarea este tratată ca o „sursă de date”. Formatorul analizează împreună cu clasa parcursul logic care a dus la eroare, eliminând stigmatul de „eșec”.

Exercițiul de reflecție pentru cursant (Formator)

„Gândește-te la o lecție recentă. În care etapă a ciclului lui Kolb ai petrecut cel mai mult timp? Cum ai putea să aloci mai mult spațiu pentru Observarea Reflexivă în următoarea oră?”

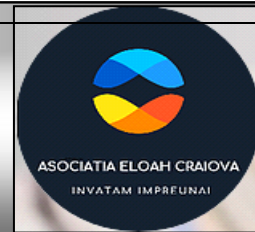

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

Modulul II

Managementul grupurilor și dinamica de clasă

2.1. Etapele dezvoltării grupului (Modelul Tuckman)

Modulul II trece de la teoria învățării la **practica gestionării grupului**. Într-un mediu non-formal, autoritatea nu mai vine din „notă”, ci din calitatea relațiilor și a proceselor de grup.

Acest modul oferă instrumente pentru a transforma o clasă de educabili într-o **comunitate de învățare**, gestionând eficient energia, conflictele și participarea.

Pentru a facilita învățarea, formatorul trebuie să identifice în ce stadiu se află clasa sa și să adapteze metodele:

1. **Formarea (Forming):** Educabilii sunt politicoși, dar distanți. *Rolul formatorului:* Stabilirea regulilor și activități de tip „Ice-breaking”.
2. **Furtuna (Storming):** Apar conflicte, testarea limitelor și sub-grupuri. *Rolul formatorului:* Mediator, gestionarea tensiunilor, ascultare activă.
3. **Normarea (Norming):** Grupul stabilește valori comune. *Rolul formatorului:* Delegarea responsabilităților.
4. **Performarea (Performing):** Grupul lucrează autonom și eficient. *Rolul formatorului:* Observator și resursă.

2.2. Tehnici non-formale de facilitare a participării

Cum ne asigurăm că nu vorbesc doar aceiași 3 educabili?

- **Metoda „Talking Stick” (Obiectul de vorbit):** Doar cel care ține obiectul are dreptul să vorbească. Educă răbdarea și ascultarea activă.

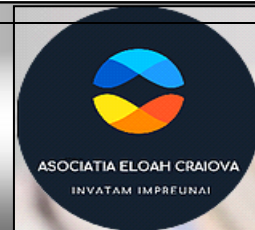

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

- **World Café / Cafeneaua de învățare:** Educabilii sunt împărțiți la mese cu teme diferite. Un „gazdă” rămâne la masă, ceilalți se rotesc, aducând idei noi de la alte mese. Este ideală pentru generarea de soluții la probleme complexe.
- **Fishbowl (Acvariul):** Un grup mic discută în centru, în timp ce restul clasei observă. Observatorii pot „bate pe umăr” un participant pentru a-i lua locul și a aduce o perspectivă nouă.

2.3. Gestionarea conflictelor prin comunicare non-violentă (CNV)

Conflictul în sala de clasă este o oportunitate de învățare, nu un eșec al disciplinei. Modelul lui Marshall Rosenberg aplicat la clasă:

- **Observația:** Descrierea faptului fără judecată („*Am observat că ai trântit cartea*”, nu „*Ești obraznic*”).
- **Sentimentul:** Exprimarea emoției („*Mă simt îngrijorat pentru că...*”).
- **Nevoia:** Identificarea nevoii din spatele comportamentului (Nevoia de atenție, de autonomie, de repaus).
- **Cererea:** O solicitare clară și pozitivă („*Te rog să așezi cartea pe bancă*”).

2.4. Energizers și debriefing – reglarea energiei

- **Energizers:** Activități scurte (2-5 minute) folosite când nivelul de atenție scade. Ele reconectează emisferile cerebrale și destind atmosfera.
- **Check-out emoțional:** La finalul activității, fiecare educabil folosește un cuvânt sau un gest pentru a descrie cum pleacă de la oră. Acest lucru oferă formatorului un „termometru” al stării de bine din clasă.

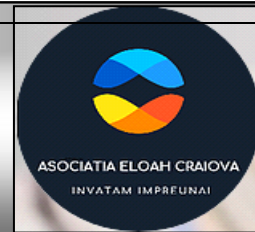

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

Sinteza instrumentelor Modulului II

Situația în clasă	Metoda Recomandată	Obiectiv
Energie scăzută (somnolență)	Energizer de mișcare	Reactivarea fiziologică
Opinie divergentă/Conflict	Comunicare Non-Violentă	De-escaladare și înțelegere
Nevoia de idei creative	World Café	Co-creare și colaborare
Tensiune în grup	Facilitarea de tip „Cerc”	Reconectare și siguranță

Aplicație practică:

Scenariu: Într-o activitate de grup, doi educabili refuză să colaboreze și îi perturbă pe ceilalți.

- **Task:** Identificați în ce etapă a modelului Tuckman se află grupul și scrieți o intervenție folosind cei 4 pași ai comunicării non-violente.

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

Modulul III

Evaluarea echitabilă și feedback-ul adaptat

3.1. Reevaluarea succesului: evaluarea formativă

Acest modul este pilonul central al oricărui program de formare pentru educatori sau manageri, deoarece mută accentul de pe „control” pe „susținere”. Într-un context de învățare pentru adulți, detalierea acestui curs trebuie să fie pragmatică și axată pe schimbarea de mentalitate. propune o schimbare de paradigmă: trecerea de la „vânătoarea de greșeli” la „susținerea învățării”. În educația adulților, evaluarea formativă este esențială deoarece reduce rezistența la învățare și elimină teama de eșec.

A. Monitorizarea progresului individual vs. Standardizarea rigidă

Într-un sistem tradițional (sumativ), toți cursanții sunt mășurați cu aceeași riglă la finalul procesului. În evaluarea formativă, succesul este definit ca **valoare adăugată**.

- **Evaluarea ipsativă:** Aceasta este tehnica de a compara performanța actuală a unui cursant cu performanțele sale anterioare, în loc să îl compari cu restul grupei. Este extrem de motivant pentru adulții care pornesc de la niveluri diferite de experiență.
- **Renunțarea la „Etichetare”:** În loc de o notă fixă care poate bloca dorința de evoluție, se folosesc indicatori de progres.
 - *Exemplu:* În loc de „Ai nota 6 la comunicare”, folosim „Ai progresat de la nivelul de 'Inițiere' la 'Operațional' în gestionarea conflictelor, cu potențial de 'Expert'”.

B. Tehnici de evaluare „la cald” (Ready-to-use)

Acestea sunt instrumente care permit formatorului să regleze cursul în timp real, fără a întrerupe fluxul lecției.

1. Tehnica 3-2-1:

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

- La finalul unei secvențe de curs, cursanții scriu: **3** lucruri pe care le-au învățat, **2** lucruri pe care le consideră interesante și **1** întrebare pe care o mai au.

2. Chestionarele de tip „Minute paper”:

- O foaie de hârtie (sau un formular digital) în care cursanții răspund rapid la: „Care a fost cel mai important concept discutat astăzi?” și „Ce a rămas neclar?”.

3. Evaluarea prin „Asemănări și diferențe”:

- Cere cursanților să compare noul concept cu ceva ce știu deja. Dacă analogia este corectă, evaluarea formativă confirmă înțelegerea.

4. Think-Pair-Share (Gândește-Lucrează în pereche-Prezintă):

- O metodă de evaluare socială unde formatorul monitorizează discuțiile dintre perechi pentru a identifica erorile de înțelegere înainte ca acestea să se fixeze.

C. Rolul Formatorului în evaluarea formativă

În acest model, formatorul devine un **observator activ**.

- **Ascultarea activă:** Nu doar livrezi conținut, ci „vânezi” momentele de confuzie (limbajul corpului, tăcerile lungi).
- **Ajustarea „din mers”:** Dacă evaluarea formativă (un sondaj rapid, de exemplu) arată că 60% din grupă nu a înțeles un concept, formatorul are libertatea să oprească planul de lecție și să re-explice folosind o altă metodă.
- **Transparența criteriilor:** Adultul trebuie să știe exact ce se urmărește. Evaluarea formativă funcționează doar dacă „regulile jocului” sunt clare de la început (prin rubrici sau grile de observare).

De ce funcționează acest lucru pentru adulți?

1. **Siguranță psihologică:** Greșeala este privită ca o oportunitate de învățare, nu ca o sursă de rușine.
2. **Autonomie:** Cursantul primește date despre propria învățare și poate decide unde să insiste.
3. **Eficiență:** Se elimină timpul pierdut cu predarea unor lucruri deja știute sau trecerea peste capitole neînțelese.

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

set de instrumente și întrebări specifice, gata de aplicat, pentru a pune în practică **evaluarea formativă (la cold)**. Acestea sunt concepute să spargă bariera dintre formator și cursant, transformând evaluarea într-un dialog constructiv.

1. Întrebări de sondare a profunzimii (Deep Probing):

În loc de clasicul „Ați înțeles?”, care primește de obicei un „Da” politicos dar gol, folosește aceste variante:

- **Pentru clarificare:** „Dacă ar trebui să îi explici acest concept unui coleg care nu este aici, care ar fi prima frază pe care ai spune-o?”
- **Pentru aplicabilitate:** „În ce moment al activității tale de mâine crezi că te-ai lovi de acest concept?”
- **Pentru identificarea confuziei:** „Care parte a acestui proces îți se pare cea mai 'contraintuitivă' sau ciudată?”

2. Tehnici rapide de verificare (Check-ins)

A. Metoda „Pumnul de date” (Fist-to-Five)

Se cere cursanților să ridice mâna și să arate un număr de degete care să reflecte nivelul de înțelegere:

- **5 degete:** „Sunt expert, pot preda eu asta acum.”
- **3 degete:** „Înțeleg mare parte, dar mai am nevoie de un exemplu.”
- **1 deget:** „Sunt complet pierdut, avem nevoie de o pauză de clarificare.”

Sfat: Dacă vezi multe mâini cu 1-2 degete, nu se merge mai departe!

B. Tehnica „Oprirea intenționată” (The Muddiest Point)

Oprește cursul după o secțiune grea și întreabă direct:

- „Care a fost **cel mai neclar (tulbure) punct** din prezentarea mea de până acum?”

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

- *De ce funcționează:* Normalizează confuzia. Nu îi întrebi dacă sunt deștepți, ci îi întrebi care parte a explicației tale nu a fost destul de limpede.

3. Întrebări pentru „Biletul de ieșire” (Exit Tickets)

Acestea se dau în ultimele 5 minute și te ajută pe tine, ca formator, să pregătești ziua următoare.

- **Varianta „Surpriza”:** „Ce te-a surprins cel mai mult la discuția de azi?”
- **Varianta „Eroarea”:** „Numiți o greșeală comună pe care cineva ar putea să o facă atunci când aplică metoda X.”
- **Varianta „Transfer”:** „Scrieți un singur mod în care veți folosi informația de azi în proiectul vostru curent.”

4. Evaluarea bazată pe analogie (Quick Metaphor)

Se cere cursanților să completeze fraza:

- „Procesul X este ca o [analogia lor], pentru că [explicația].”
- **Exemplu:** „Evaluarea formativă este ca un GPS, pentru că îmi spune unde sunt și mă recalculează dacă am greșit drumul, spre deosebire de evaluarea finală care e ca o fotografie a accidentului.”

5. Ghid de intervenție pentru formator (Tabel de decizie)

Dacă primești acest feedback...	...atunci fă această acțiune:
Tăcere totală și priviri evazive.	Simplifică: Folosește o analogie din viața de zi cu zi.
Răspunsuri mecanice (repetă slide-ul).	Provocă: „Ok, dar ce se întâmplă dacă [introdu o variabilă nouă/o problemă]?”

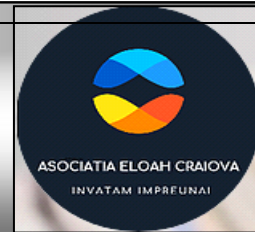

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

Dacă primești acest feedback...	...atunci fă această acțiune:
Multe întrebări despre „cum fac asta practic”.	Demonstrează: Treci imediat la un exercițiu de tip <i>role-play</i> sau studiu de caz.
Grupul pare obosit sau copleșit.	Recapitulează vizual: Desenează o hartă mentală a ideilor pe tablă/flipchart.

3.2. Flexibilitatea instrumentelor de evaluare se bazează pe conceptul de **Universal Design for Learning (UDL)**. În esență, UDL ne spune că „barierele în calea învățării nu sunt în cursant, ci în modul în care este conceput cursul”.

Pentru un adult, flexibilitatea nu este un moft, ci o necesitate: unii excelează în scris, alții sunt oratori înnăscuți, iar alții au nevoie de context vizual pentru a demonstra ce știu.

A. Diversificarea produselor învățării (Meniul de evaluare)

În loc de un test grilă unic, oferim cursanților posibilitatea de a alege modul în care demonstrează competența. Iată cum pot arăta aceste „produse”:

- **Portofoliul de lucru (E-Portofoliu):** * *Ce este:* O colecție digitală de dovezi (documente, poze, planuri de lecție, feedback de la colegi).
 - *Cui se adresează:* Cursanților reflexivi, care vor să arate evoluția în timp, nu doar rezultatul final.
- **Proiecte multimedia:**
 - *Ce este:* Crearea unui video scurt (tutorial), a unui podcast sau a unei prezentări interactive (Genially/Canva).
 - *Cui se adresează:* Cursanților creativi și tehnici, care pot sintetiza informația vizual sau auditiv.

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

- **Prezentări orale sau „Educabilator Pitch”:**
 - *Ce este:* Susținerea argumentată a unei idei în fața grupului (3-5 minute).
 - *Cui se adresează:* Celor cu abilități de leadership și comunicare, care „vând” idei mai bine decât le scriu.
- **Hărți Mentale (Mind Maps) sau Infografice:**
 - *Ce este:* O reprezentare grafică a relațiilor dintre conceptele învățate.
 - *Cui se adresează:* Gânditorilor vizuali care pot sintetiza structuri complexe într-o singură imagine.

B. Adaptarea cerințelor: Ritmuri și stiluri (Strategii UDL)

Adaptarea nu înseamnă scăderea standardelor, ci **personalizarea căii** către același standard.

1. Ritmuri diferite (Flexibilitatea timpului)

- **Evaluarea „la cerere”:** Permite cursantului să susțină evaluarea atunci când se simte pregătit, nu neapărat la o dată fixă (în limitele calendarului cursului).
- **Extensii de timp:** Pentru adulții care procesează informația mai profund sau care au bariere lingvistice/tehnice.

2. Stiluri de învățare și procesare

- **Suport multi-modal:** Oferirea instrucțiunilor pentru evaluare în format text, dar și video/audio.
- **Scaffolding (Schelăria):** Oferirea de template-uri sau structuri de tip „completează spațiile libere” pentru cei care se simt copleșiți de o pagină albă, dar care stăpânesc conținutul.
- **Evaluarea în perechi vs. individual:** Permite alegerea contextului social (unii lucrează mai bine în echipă, alții au nevoie de liniște pentru a se concentra).

C. Exemplu practic de matrice de evaluare flexibilă (UDL)

Imaginează-ți că sarcina este: „**Demonstrează că știi să aplici o metodă de feedback constructiv.**”

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

Cursantul alege:	Cum demonstrează:	Instrument de evaluare:
Opțiunea A (Scris)	Scrie un eseu/articol despre un studiu de caz.	Grilă de analiză a textului.
Opțiunea B (Video)	Înregistrează o simulare de feedback cu un coleg.	Listă de verificare a comportamentelor.
Opțiunea C (Vizual)	Creează un infografic cu „Pașii Feedback-ului”.	Evaluarea clarității vizuale și a conținutului.

De ce este vital acest model pentru educatori?

- Echitate:** Oferă șanse egale celor cu nevoi speciale (dislexie, ADHD) sau celor care nu au limba maternă aceeași cu a cursului.
- Reducibilanță:** Adultul alege metoda cea mai apropiată de job-ul său real (un manager va prefera prezentarea orală, un cercetător va prefera portofoliul).
- Angajament:** Posibilitatea de a alege (Agency) crește responsabilitatea cursantului față de propria notă/calificare.

3.3. Arta feedback-ului constructiv este momentul în care evaluarea se transformă în creștere. Pentru adulți, feedback-ul este adesea un punct sensibil; dacă este perceput ca o critică la adresa persoanei, și nu a performanței, procesul de învățare se oprește instantaneu.

A. Caracteristicile feedback-ului care motivează

Feedback-ul de calitate nu spune doar „ce nu merge”, ci luminează drumul înainte. Acesta trebuie să respecte trei reguli de aur:

- Specific:** Evităm generalizările precum „E un proiect bun”. Spunem: „Analiza ta de risc din capitolul 2 este foarte detaliată”.

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

2. **Oportun (Just-in-time):** Feedback-ul oferit la trei săptămâni după sarcină își pierde 80% din impact. Trebuie oferit cât memoria efortului este încă proaspătă.
3. **Orientat spre acțiune (Actionable):** Cursantul trebuie să plece cu un răspuns clar la întrebarea: „Ce fac diferit în secunda următoare?”.

B. Tehnica „Medalia și misiunea” (Medal & Mission)

Aceasta este o alternativă mult mai eficientă la clasicul „Sandwich de feedback” (care poate părea nesincer). Este o metodă dezvoltată de Geoff Petty, ideală pentru menținerea demnității adultului.

- **Medalia (Ce a fost bine):** Identifici un aspect specific unde cursantul a atins standardul.
 - *Exemplu:* „Medalia ta este pentru modul în care ai sintetizat datele în grafice; sunt foarte ușor de citit.”
- **Misiunea (Ce trebuie îmbunătățit):** Identifici un singur pas concret pentru progres. Nu o listă de 10 probleme, ci **o singură misiune clară**.
 - *Exemplu:* „Misiunea ta este ca, în următoarea prezentare, să adaugi o concluzie care să reia obiectivele inițiale.”

C. Încurajarea autoevaluării și a evaluării inter-colegi

Adulții au o nevoie psihologică de autonomie. Dacă ei înșiși nu pot vedea unde au greșit, feedback-ul formatorului va fi mereu perceput ca o „intervenție externă”.

1. Autoevaluarea (Self-Assessment)

Înainte ca formatorul să spună ceva, cursantul este întrebat:

- „La ce parte a sarcinii crezi că ai depus cel mai mult efort?”
- „Dacă ai avea încă două ore la dispoziție, ce ai schimba la lucrarea ta?”
- *Efect:* Aceasta antrenează „mușchiul” metacogniției (gândirea despre propria gândire).

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

2. Evaluarea inter-colegi (Peer Feedback)

Adulții învață enorm observând munca egalilor lor. Pentru ca acest proces să nu devină inconfortabil, se folosesc **Grile de observare (Rubrics)**:

- Colegii nu dau note, ci caută dovezi: „Am identificat în proiectul colegului meu 3 argumente din cele 5 cerute”.
- **Protocolul „Sunt curios...”**: În loc de „Nu ai făcut bine X”, colegul spune „Sunt curios cum ai ajuns la această concluzie în secțiunea Y”.

D. Gestionarea reacției la feedback (Rezistența adultului)

Când feedback-ul este „greu de înghițit”, formatorul trebuie să aplice tehnici de mediere:

- **Ascultarea fără defensivă**: Permite-i cursantului să își explice intenția.
- **Focus pe viitor**: Nu ne certăm pe ce s-a întâmplat în trecut (Feed-back), ci ne concentrăm pe cum reparăm în viitor (**Feed-forward**).

Grilă de evaluare pentru o **prezentare multimedia** (video, podcast sau prezentare interactivă).

Această grilă este concepută special pentru a fi oferită cursanților **înainte** de a începe sarcina, astfel încât să elimini incertitudinea și să facilitezi autoevaluarea.

Grilă de evaluare: Proiect multimedia

Scop: Demonstrarea înțelegerii unui concept cheie prin sinteză și creativitate.

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996
Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027
Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+
Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690
Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026
Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

Criteriau	Nivel: În curs de dezvoltare (Misiune)	Nivel: Operațional (Medalie)	Nivel: Expert (Medalie de Aur)
Claritatea conținutului	Informația este fragmentată sau greu de urmărit. Conceptele cheie lipsesc.	Conceptele sunt explicate clar. Mesajul principal este ușor de identificat.	Explicație profundă, cu exemple originale care clarifică subiecte complexe.
Structură și logică	Prezentarea nu are o introducere sau o concluzie clară.	Există un fir logic: Introducere → Conținut → Concluzie.	Structură impecabilă; tranzițiile între idei sunt fluide și captează atenția.
Calitate tehnică	Sunet/imagini de calitate slabă care distrage de la mesaj.	Sunet clar, elemente vizuale lizibile și reducibilante pentru text.	Utilizare creativă a tehnologiei (animații, montaj, sunet) pentru a sublinia ideile.
Aplicabilitate	Nu este clar cum se aplică informația în viața reală.	Include cel puțin un exemplu practic de aplicare la locul de muncă.	Oferă o strategie concretă și imediat aplicabilă, adaptată contextului.

Cum se folosește această grilă în spiritul Modulului III:

- Pentru autoevaluare:** Înainte de a preda proiectul, cursantul își pune singur „X”-urile în tabel. Dacă vede că este la „În curs de dezvoltare” la partea tehnică, știe ce are de reparat fără să-i spună formatorul.
- Pentru evaluarea inter-colegi (Peer Review):** Colegii folosesc grila pentru a oferi feedback obiectiv.
 - Exemplu de feedback între colegi:* „La rubrica *Claritate*, te-am pus la *Expert* pentru că exemplul cu clientul a fost genial. La *Tehnic*, cred că ai o *Misiune*: sunetul se aude cam încet pe alocuri.”

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Erasmus +

Acreditare numărul: 2021-1-RO01-KA120-ADU-000045996

Valabilitate: 01.02.2022 – 31.12.2027

Proiect mobilitati prin Programul Erasmus+

Nr. referință proiect: 2025-1-RO01-KA121-ADU-000337690

Durata: 01.06.2025 – 31.08.2026

Beneficiar: Asociația ELOAH Craiova

3. **Pentru feedback-ul formatorului:** Tu, ca formator, încercuiești zonele și adaugi la final:

- **Medalia:** „Structura logică a prezentării tale este punctul tău forte; m-a condus pas cu pas prin proces.”
- **Misiunea:** „Pentru data viitoare, concentrează-te pe *Calitatea tehnică* (sunetul), astfel încât mesajul tău valoros să nu fie acoperit de zgomotul de fundal.”

Bibliografie:

- UNESCO – *Guidelines for Inclusion: Ensuring Access to Education for All*
- UNESCO – *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education*
- European Agency for Special Needs and Inclusive Education – *Inclusive Education in Europe: Policy and Practice*

- Mel Ainscow – *Developing Inclusive Education Systems*
- Tony Booth & Mel Ainscow – *Index for Inclusion*
- Booth T. – lucrări despre practici incluzive în școli

- Carol Ann Tomlinson – *The Differentiated Classroom*
- David Mitchell – *What Really Works in Special and Inclusive Education*
- Thomas Guskey – lucrări despre evaluare și adaptarea instruirii